

Βιβλιοκρισία

«Συγκοπή»

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Γ. ΜΑΝΩΛΗΣ

Β' Καρδιολογική Κλινική, Α.Γ Ερυθρός Σταυρός

Η συγκοπή και η διεκπεραίωση ασθενών που εμφανίζουν το σύμπτωμα αυτό είναι καθημερινό ζήτημα που απασχολεί το γιατρό και όχι μόνο τον καρδιολόγο αλλά και το γιατρό κάθε ειδικότητας. Ο χειρισμός των ασθενών που εμφανίζουν τη συγκοπή είναι δύσκολος με την έννοια ότι ο γιατρός βρίσκεται μπροστά σε διλήμματα ως προς τη θεραπευτική αντιμετώπιση που με τη σειρά τους προέρχονται από την ασάφεια των παθοφυσιολογικών μηχανισμών ως προς όλα τα βήματα που τους συνθέτουν.

Κατευθυντήριες Οδηγίες έχουν, με αρκετή λεπτομέρεια και διεύθυνση, εκδοθεί από την επιτροπή ειδικών στην οποία μετέχει από ελληνικής πλευράς ο αγαπητός φίλος και συνάδελφος κ. Γ. Θεοδωράκης. Συγκεντρωμένο υλικό με αναφορά στη συγκοπή στην ελληνική βιβλιογραφία δεν υπήρχε.

Το κενό αυτό έρχεται να συμπληρώσει το βιβλίο του συναδέλφου καρδιολόγου Αθανασίου Γ. Μανώλη. Είναι από την άποψη της εμφάνισης ένα καλαίσθητο βιβλίο, με πολύ καλή εικονογράφηση έγχρωμη και ασπρόμαυρη.

Αποτελείται από δέκα κεφάλαια που καλύπτουν όλο το φάσμα μίας γρήγορης αλλά εμπεριστατωμένης ανάγνωσης στο θέμα «συγκοπή».

Αρχίζοντας από την επιδημιολογία προχωρεί στην παθοφυσιολογία και αιτιολογική ταξινόμηση της συγκοπής. Το τρίτο κεφάλαιο είναι μία 28 σελίδων περιεκτική, σαφής και αιτιολογικά κατανοητή διαγνωστική προσέγγιση της συγκοπής. Περιλαμβάνει όλα τα μέσα και τα εφόδια που διατίθενται στο γιατρό με χρήσιμες πληροφορίες για το εύρος της βοήθειας που μπορεί να του δώσουν αλλά με την

υποστήριξη που παρέχει το κεφάλαιο στο κάθε μέσο της προσέγγισης το βοηθά στην ορθολογική επιλογή κατά τη διαδικασία της προσέγγισης.

Το τέταρτο κεφάλαιο ασχολείται με το ένα πόλο της συγκοπής το νευροεξαρτώμενο εξ αντανακλαστικών συγκοπτικό σύνδρομο με την αγγειοβλαστονική συγκοπή, το σύνδρομο του υπερευαίσθητου καρωτιδικού κόλπου, την περιστασιακή συγκοπή και τη συγκοπή από νευραλγία τριδύμου και γλωσσοφαρυγγικού νεύρου. Εκτός από τη διαγνωστική προσέγγιση υπάρχει και σύντομη αναφορά στις θεραπευτικές επιλογές και παράθεση απόψεων που τυχόν είναι διλημματικές όσον αφορά την τελική απόφαση για χρήση της επιλογής που είναι υπό συζήτηση.

Τα πέμπτο και έκτο κεφάλαια αφορούν τη συγκοπή από ορθοστατική υπόταση και από νευρολογικά και ψυχιατρικά αίτια αντιστοίχως. Μικρά σε έκταση κεφάλαια που αφορούν κυρίως την ειδικότητα της νευρολογίας και ψυχιατρικής.

Το έβδομο κεφάλαιο ασχολείται με τις παθήσεις της καρδιάς που προκαλούν συγκοπτικό επεισόδιο είτε για λόγους μηχανικούς (απόφραξη κ.λπ.) είτε από ηλεκτρική αιτία (αρρυθμίες, αιφνίδιος θάνατος).

Το όγδοο κεφάλαιο, 26 σελίδες σε έκταση, με μία κατατοπιστική εισαγωγή για τη συμβολή της ηλεκτροφυσιολογικής μελέτης στη διαγνωστική προσέγγιση της συγκοπής αναφέρεται διεξοδικά στο δεύτερο πόλο της συγκοπής τις διαταραχές του ρυθμού. Η νόσος του φλεβοκόμβου, οι διαταραχές της κοιλιοκοιλιακής αγωγιμότητας οι υπερκοιλιακές ταχυαρρυθμίες, οι κοιλιακές ταχυαρρυθμίες και άλλες αρρυθμολογικές οντότητες που σχετίζονται με συγκοπή

όπως το σύνδρομο του μακρού QT, το σύνδρομο Brugada και η κατεχολαμινοευαίσθητη πολύμορφη κοιλιακή ταχυκαρδία αναφέρονται συνοπτικά αλλά περιεκτικά αποτελώντας μία εισαγωγή για τον ενδιαφερόμενο να εμβαθύνει περισσότερο.

Το ένατο κεφάλαιο αναφέρεται στη συγκοπή που προέρχεται από τη δυσλειτουργία, κυρίως, των βηματοδοτικών και απινιδωτικών συσκευών. Αποτελεί σαφώς αντικείμενο των καρδιολόγων που ασχολούνται με το αντικείμενο και η θεραπεία αφορά κυρίως αυτούς. Είναι χρήσιμο έτσι όπως είναι γραμμένο το κεφάλαιο για όλους τους γιατρούς που έρχονται σε επαφή με τη συγκοπή, κυρίως δε, στην ανάγκη της δυνατότητας διάγνωσης των διαταραχών που αφορούν τη δυσλειτουργία των βηματοδοτικών και απινιδωτικών συστημάτων.

Το δέκατο κεφάλαιο με τον τίτλο συγκοπή, ποιότητα ζωής και οδήγησης είναι το περισσότερο χρήσιμο κεφάλαιο στο επίπεδο της καθημερινότητας γιατρού αλλά κυρίως αρρώστου. Δίνει απαντήσεις στα ερωτήματα που θέτει ο γιατρός στον εαυτό του και ο ασθενής στο γιατρό του για την καθημερινή του ζωή και τις δραστηριότητες του.

Το βιβλίο έχει πολύ χρήσιμους πίνακες, κατανοητούς και εύχρηστους αλγόριθμους σε πολλά σημεία του. Έχει χρήσιμα στοιχεία από μελέτες που αφορούν το μεγάλο κεφάλαιο Συγκοπή. Αλλά εκείνο που δίνει και το χαρακτήρα του ελκυστικού στο βιβλίο είναι οι περιπτώσεις που περιλαμβάνονται στο

τέλος κάθε σχετικού κεφαλαίου. Είναι τεκμηριωμένα παραδείγματα διδακτικά πλαισιωμένα με το διαγνωστικό και αποδεικτικό της διάγνωσης υλικό.

Πρόκειται για ένα βιβλίο περιεκτικό διδακτικό και εντέλει χρήσιμο στον κάθε γιατρό, κάθε ειδικότητας και κάθε επιπέδου.

Προσωπικά, χαιρόμαι διότι διάβασα ένα βιβλίο που καλύπτει ένα βιβλιογραφικό ελληνικό κενό, σε ένα σπουδαίο από επιστημονικής και πρακτικής απόψεως θέμα, που γράφτηκε από έναν εκλεκτό συνάδελφο και αγαπητό φίλο. Τον προβληματισμό και τις ανησυχίες του για ποικίλα θέματα της καρδιολογίας είχα και έχω την ευκαιρία να ακούω και να συμμερίζομαι στα πολλά χρόνια της συμμετοχής μας στην Ομάδα Ηλεκτροφυσιολογίας και Βηματοδότησης της Ελληνικής Καρδιολογικής εταιρείας. Το βιβλίο είναι μία εκδήλωση των ανησυχιών του.

Η ποιότητα, η αρτιότητα της δομής του και η συμπλήρωση του κενού που επιτυγχάνει η έκδοση του βιβλίου του κ. Μανώλη, θα αποτρέψει σίγουρα την τυχόν επίκριση που μπορεί να διατυπωθεί για ευμενή κριτική του βιβλίου, λόγω μακράς φιλίας με το συγγραφέα.

*Βασίλης Μ. Σκέμπερης
Καρδιολόγος- Ηλεκτροφυσιολόγος
Εργαστήριο Ηλεκτροφυσιολογίας και Βηματοδότησης
Ιπποκράτειο Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης*